

ЛІТЕРАТУРА

1. Англо-український словник: більше 100000 слів (350000 варіантів перекладу)/за ред. проф. Гороть Є. І. - Вінниця: Нова Книга, 2006. - 1700 с.
2. Виноградов В.С. Введение в переводоведение. - М.: Издательство института общего среднего образования РАО, 2001. - 224 с.
3. Дж. Ролінг. Гаррі Поттер і тасмна кімната/Пер, з англ. В. Морозова за ред. І. Малковича і П. Таращука. - А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Га, 2002. - 252 с.
4. Дж. Ролінг. Гаррі Поттер і філософський камінь/Пер, з англ. В.Морозова за ред. І.Малковича і П. Таращука. - А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Га, 2002. - 319 с.
5. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. «Нова книга», 2003. - 448 с.
6. Rowling J.K. Harry Potter and the Chamber of Secrets. -<http://treehairypotterebook.blogspot.com/2007/07/book-2-harry-potter-and-chamber-of.html>
7. Rowling J.K. Harry Potter and the Sorcerer's Stone. -<http://freehanypotterebook.blogspot.com/2007/07/book-1-harry-potter-and-sorcerers-stone.html>

Бондарук О.

Науковий керівник – доц. Петришин Г. Р.

ЖИТТЄВІ СТРАТЕГІЇ МОЛОДІ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ

Життєва стратегія – один із основних регуляторів соціальної поведінки» особи. Вона «організує цілісність життєдіяльності, визначає спосіб буття людини, є важливим критерієм зрілості та психологічного благополуччя» особистості [6].

Тому актуальність вивчення життєвих стратегій сучасних студентів зумовлена багатьма чинниками, зокрема потребою: 1) продовження соціалізації в рамках навчально-виховного процесу у вузі; 2) виявлення траєкторії соціалізаційного відхилення й подальшого аналізу девіацій у молодіжному середовищі; 3) вивчення характеру протікання процесів професіоналізації молоді; 4) наукового осмислення проблем, із якими стикається сучасна студентська молодь, і вироблення практичних рекомендацій щодо їх пом'якшення.

Мета - розгляд життєвих стратегій сучасної української молоді.

Завдання – охарактеризувати головні проблеми життєвих стратегій молоді, що займають головну ланку сучасного суспільства:

- 1) аналіз світоглядних орієнтирів студентської молоді;
- 2) уявлення студентів про свої можливості самореалізації, зокрема професійної, та професійне майбутнє;
- 3) вивчення структури життєвих планів;
- 4) проблем студентської молоді [7].

Життєві стратегії та соціальна практика сучасної студентської молоді перебуває під впливом процесів соціальної трансформації сучасного українського суспільства.

Основними критеріями виділення типів життєвих стратегій були:

- орієнтація студентів на засіб відтворення свого соціального статусу;
- оцінка студентами ступеня успішності своєї адаптації до сучасних умов життя;
- засоби вирішення життєвих проблем та подолання життєвих труднощів;
- рівень та якість застосування засобів, що надаються новими соціальними можливостями [9].

Сьогодні перед молоддю стоять складні завдання в суспільно-політичній, культурній та економічній галузях, через інтеграцію України у світові та європейські процеси.

Молоді люди виходять на ринок праці у складний для себе період життя, вони переходять з одного якісного стану в інший – від навчання у трудову діяльність.

Вчені зазначають, що процес соціалізації сучасної молоді відбувається більш стрімко ніж у покоління її батьків. За цей період значно зросли їх потреби, якісно змінились уявлення про

гідний рівень і стиль життя. Багато молодих людей прагне мати свої власні доходи. Молода генерація України, порівняно з особами середнього та старшого віку, підтримує незалежність нашої держави та ринкові перетворення [4].

Змінилося ставлення молодих людей і до освіти, усвідомлення її значимості в процесі самореалізації.

Щодо студентської молоді, то вона є об'єктом широких психологічних досліджень, як у нашій країні, так і за кордоном. Тому що, студент вищого навчального закладу постає як одна з важливих постатей майбутнього суспільства, його прогресивного розвитку та демократичних перетворень [3].

На рахунок структури цінностей і соціального самопочуття молоді в Україні можна зробити такі твердження. Як ми знаємо після проголошення України незалежною державою 1991 року почалося будівництво нової держави і нового суспільства. Та оскільки декларовані принципи не забезпечувалися законами і політичними рішеннями, вони не ставали реальними регуляторами соціального життя і домінуючими цінностями та нормами поведінки. Саме через це соціологічне опитування зафіксувало зростання песимістичних настроїв, негативних оцінок, песимізм стосовно прогнозування свого становища в майбутньому. Саме серед молоді зафіксували найнижчий відсоток задоволених тим, що вони дають суспільству [8].

Було проведено певне соціологічне опитування молоді, де визначались цінності, орієнтири та життєві стратегії їхнього бачання на світ.

Отже, аналізуючи систему цінностей і цілей студентів, слід відзначити таке:

– **по-перше**, спрямованість пріоритетних цінностей і бажаних цілей на себе, на власне Я, на його реалізацію в усіх сферах: професії, освіти, особистому житті, сім'ї. А гуманістичні цінності й життєві цілі, які стосуються оточення, суспільства (тобто альтруїстичного характеру, наприклад, відсутність війни, бажання зробити щось значуще в житті) цікавлять незначну кількість (3%) студентів;

– **по-друге**, їхні цінності та цілі орієнтуються на мікросередовище: роботу, родину, професію;

– **по-третє**, в життєвих стратегіях переважають орієнтації на результат, який втілюється у визнаних суспільством цінностях (кар'єра, гроші, родина, кваліфікація). Решта, тобто третина, відповідей свідчать про орієнтацію на такі цінності як, прагнення «мати можливість реалізувати свій талант і здібності» й «бути вільним і незалежним у своїх рішеннях та вчинках». Це вказує на високий рівень прагматизму сучасного студентства;

– **по-четверте**, привертає увагу ерозія цінностей освітньої та трудової сфери. Так, на значущість достойної освіти та професії як важливих цінностей і пріоритетних життєвих цілей вказали лише 9% студентів. При цьому 24% вважають кар'єру найголовнішою цінністю, а 15% розглядають її як мету життя. Тож висока кваліфікація в їхніх уявленнях не пов'язується з подальшою кар'єрою та здобуттям нових професійних статусів. Постає запитання: в який спосіб вони розраховують робити кар'єру? Адже освіта та професія як канали соціальної мобільності людини студентами належно не визнаються. Вважаючи високу зарплатню найважливішим критерієм оцінки праці, майже половина студентів, однак, виходячи на роботу за здобутим фахом, виявляє бажання уникнути відповідальності, ризику та сховатися «під крило» старших колег і певний час працювати під опікою досвідченішого спеціаліста (55,25%);

– **по-п'яте**, двоїсте ставлення до грошей. З одного боку, на важливість грошей як цінності вказали лише 7%, життєва мета «здобути багатство» цікавить лише 10%. Майже половина респондентів (47,7%) не стануть змінювати обрану ними спеціальність і здобувати іншу заради влаштування на більш високооплачувану або перспективну роботу. А серед тих, хто таки готовий змінити спеціальність, мотив «незадоволеність зарплатнею» має лише кожний п'ятий (21,2%). Отже, кар'єрне просування не пов'язується з покращенням матеріального добробуту. Водночас критерій оцінки роботи – висока зарплатня – посідає першу позицію за кількістю відповідей.

– **по-шосте**, студентів характеризує нерелігійний світогляд. «Віра в Бога» є важливою як цінність лише для 2%. Соціалізуючий вплив на них релігії визнали 4% студентів.

Можна говорити про емоційну стриманість студентів. Зазвичай юність асоціюється з періодом кохання, бажанням насолодитися життям. Однак кохання в ієрархії цінностей

студентів посідає лише шосту позицію (7% респондентів), а гедоністичні орієнтації – п'яту (8%) [6].

Упевненість у власних силах породжує позитивний настрій щодо майбутнього в більшості студентів.

Коли порівняти життєві стратегії юнаків і дівчат, помітно їхнє гендерне вирівнювання. Тобто в ієрархії цінностей та життєвих цілей кар'єра та родина посідають у них однакові перші позиції. Дівчата стають активнішими, і їхні відповіді вказують на зміни уявлень молоді про статус та роль жінки в суспільстві [1].

Підсумовуючи розгляд життєвих стратегій студентів, слід зазначити, що чимало рис сучасного студентства, зокрема індивідуалізм, егоїзм, прагматизм, інструменталізм у досягненні власних цілей, аполітичність і громадська пасивність, споживацтво, недостатній розвиток творчого начала, завищені запити в професійно-трудої сфері й водночас девальвація цінностей професіоналізму, а також відчуження від праці, не є випадковими. Соціально-економічні, політичні, духовні процеси, що відбуваються останніми десятиріччями в сучасному українському суспільстві, позначилися на ціннісних змінах світогляду, поведінки, життєвих стратегій молоді, частиною якої є студенти. Кризове суспільство активізує в масовій свідомості молоді цінності самозбереження задля елементарного виживання, виштовхуючи на периферію духовні орієнтири, цінності вищого гатунку, роблячи молодь заручником матеріальних аспектів буття [5].

Комплексне соціологічне дослідження проводилося в Національному авіаційному університеті в 2008–2009 рр [6].

ЛІТЕРАТУРА

1. Боса Л. Соціалізація української молоді в умовах тоталітарної системи ХХ ст // Народна творчість та етнографія – 2006 - №5 – с.73-79;
2. Данилов О. Молодь сьогодні: самоствердження через ринок // Філософ.та соціолог. думка – 1993 - №2 – с. 32-45;
3. Загальнодержавна програма підтримки молоді на 2004-2008 роки // Голос України – 2003 – 16 грудня – с. 14-15;
4. Корнієвський О. Вибереш позицію – обереш долю: Соціально-політичні орієнтації укр. молоді в дзеркалі соціологічного аналізу // Віче – 1995 - №4 – с.85-93;
5. Лавренко О.В. Студентська молодь як об'єкт процесу трансформації українського суспільства // Вісник Київського унів. Соціологія. Психологія. Педагогіка. – 2003 - №17-18. – с.15-19;
6. Прокопчук І. Життєві стратегії студентів НАУ: кризь призму соціології / І. Прокопчук // Віче. – 2009 - №19 – с.21-24;
7. Ралло Г. Сучасний стан та суб'єктивна оцінка способу життя української молоді // Актуальні проблеми розвитку руху «Спорт для всіх». – Тернопіль, 2007 – Т.1. – с.183-187;
8. Савчук О.М. проблема насильства у міжстатевих стосунках серед молоді / О.М. Савчук; А.М. Мазуренко // Наукові записки Нац. унів. Києво – Могилянська академія – 2006 – Т.59 – с.67-72;
9. Токарев Р.М. Життєві та професійні орієнтації студентської молоді // Філософ.і соціол.думка 996 - №7-8 – с. 166-173.

Борисевич О.

Науковий керівник – доц. Чумак Г.В.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВЛАСНИХ НАЗВ У ТРИЛОГІЇ ДЖ. Р. ТОЛКІНА «ВОЛОДАР КІЛЕЦЬ»

Творчість видатного англійського лінгвіста та письменника, професора Оксфорду Дж.Р.Толкіна - це окрема сторінка чи навіть цілий розділ в історії культури двадцятого століття. Центральний твір Толкіна «Володар Кілець» (The Lord of the Rings) був перекладений усіма основними західноєвропейськими та багатьма іншими мовами світу. Саме тому метою нашого наукового дослідження є особливості перекладу власних назв у даній трилогії.

Тема нашого дослідження є досить актуальною сьогодні. До перекладу високохудожнього літературного твору Дж. Толкіна потрібно підходити з певними